
E. Gruber, S. Fassberg, *New Age Wörterbuch*, Herder: Freiburg-Basel-Wien 1988

Współcześnie jednym z najbardziej eksplozywnie rozwijających się nurtów kulturowych jest „New Age”. Na temat „New Age” istnieje już obfita literatura. Czasopismo *EZW-Tekste* wydawane przez Evangelische Zentralstelle für Weltanschauungsfragen podaje 18 pozycji napisanych przez czołowych przedstawicieli „New Age”, m.in. Marilyn Ferguson czy Fridtjof Capra, oraz 34 pozycje będące krytyką „New Age”¹. Omówienie niektórych pozycji krytycznych zawiera *Forum Katholische Theologie*².

Pozycją, która umożliwia poznanie podstawowych założeń „New Age”, jest wydany przez Herdera słownik: *New Age Wörterbuch*, którego autorami są Elmar Gruber i Susan Fassberg. Słownik liczący 156 stron zawiera 300 haseł, które stanowią klucz do poznania „New Age”.

---

¹ Zob. W. Knackstedt, *New Age - Erscheinungsformen und Hintergründe*, w: „EZW-Texte”, 1988, nr 105, s. 35-38.

² Zob. G. Riedl, „*Neues Zeitalter*” versus „*Neuer Bund*”: *Aspekte christlicher Standortbestimmung – Eine kommentierte Bibliographie*, „Forum Katholische Theologie”, 1990, z. 2, s. 131-139.

New Age Wörterbuch jest pozycją bardzo aktualną, co wynika z rozwoju ruchu „New Age”. Rocznik „New Age” zawiera nazwy i adresy 10 000 organizacji należących do tego ruchu w samych tylko Stanach Zjednoczonych i Kanadzie³. Poprzez te organizacje oddziałuje on na wszystkie dziedziny życia społecznego: na środowiska polityczne, gospodarcze, naukowe, artystyczne, a nawet religijne. W Polsce idee „New Age” propaguje np. Międzynarodowe Centrum Odnowy Ludzi i Ziemi „Antrovis”.

Swój szybki rozwój zawdzięcza „New Age” być może temu, że uderza w czuły nerw człowieka, jakim jest zainteresowanie przyszłością. Człowiek jest bowiem „bytem ku przyszłości”. Przyszłościowy wymiar „New Age” został doskonale oddany przez autorów słownika. Świadczy o tym kilka haseł zaczynających się od słowa „nowy”, np. „nowy człowiek”. Hasło to w 12 punktach przedstawia wizję nowego człowieka. Nowy człowiek np. będzie otwarty na świat wewnętrzny i zewnętrzny, będzie dążył do integracji wszystkiego: ciała i ducha, uczuć, wiedzy i intuicji, pracy i zabawy, tego co indywidualne i grupowe. Nowy człowiek będzie nastawiony ku naturze, odrzuci nieomyślnie i biurokratyczne instytucje oraz przestanie robić z pieniędzy główny cel swojej działalności (s. 91-93).

W oparciu o słownik można znaleźć odpowiedź na pytanie, dlaczego niemal wszystko będzie nowe. Według astrologii słońce potrzebuje 25 868 lat, aby mogło przewędrować cały zodiak. Liczba 25 868 stanowi tzw. „światowy rok”. Liczba ta podzielona przez 12 daje około 2 000 lat, które stanowią „światowy miesiąc”. Słońce potrzebuje dla każdego znaku zodiaku jednego „światowego miesiąca”, aby następnie przejść do nowego znaku. Obecnie ludzkość znajduje się w momencie przejścia ze znaku Ryb do znaku Wodnika. Ten fakt ma mieć wpływ na życie narodów. Pojawi się nowa ludzkość w wyniku wejścia na nowy, wyższy stopień ewolucyjnego rozwoju (s. 152).

Dzięki słownikowi z łatwością można odtworzyć cztery podstawowe filary „New Age”, jakimi są: podbudowa naukowa, religie Wschodu, psychologia, astrologia. W tym celu wystarczy zajrzeć do haseł: nowa nauka, holistyczna medycyna, buddyzm, reinkarnacja, Tao, Zen, exo-psychologia, transpersonalna psychologia, parapsychologia, astrologia. Słownik jest kluczem, który otwiera wiedzę o „New Age”, nie tylko poprzez 300 haseł, ale także przez podanie odpowiedniej literatury. Po „Wprowadzeniu” słownik podaje 8 pozycji, które można uznać za teksty źródłowe „New Age”. Również pod wieloma hasłami podana jest bibliografia dotycząca danego zagadnienia.

Słownik abstrahuje od tego wszystkiego, co ma związek z chrześcijaństwem. Wynika to z faktu, że „New Age” z jednej strony otwarcie atakuje chrześcijaństwo, a z drugiej strony przywłaszcza sobie jakąś część jego dziedzictwa. Wizja przyszłości w wydaniu „New Age” to jakaś zsekularyzowana chrześcijańska eschatologia. Musical *Hair* spopularyzował następującą pieśń:

³ A. de L a s s u s, *New Age*, Warszawa 1993, s. 11.

Harmonia, szczerłość, jasność
Sympatia, światłość i prawda!
Nikt już nie zdławi wolności
Nikt nie zakuje ducha w kajdany!
Mistyka obdarzy nas zrozumieniem
I człowiek znów zacznie myśleć!
Dzięki Wodnikowi! Dzięki Wodnikowi!

W urzeczywistnienie takiej wizji na ziemi trzeba bardziej wierzyć, aniżeli w chrześcijańskie niebo.

Słownik pisany jest przez zwolenników „New Age” i przeznaczony jest dla nich. Nie mniej jednak powinien on stać się lekturą dla katolickich teologów. „New Age” jest wyzwaniem dla Kościoła i dlatego ruch ten powinien być przedmiotem krytycznej refleksji ze strony teologów. Papież Jan Paweł II w przemówieniu do polskich biskupów zwrócił uwagę na „New Age”: „W dziedzinie religijnej nie można nie zauważyć negatywnego wpływu sekt, a także nasilających się pseudoreligijnych prądów określanych mianem *New Age*”⁴. Ponieważ teologia stoi w służbie chrześcijańskiej wiary, dlatego powinna również podjąć temat „New Age” jako problem teologiczny.

ks. Bogdan Ferdek

---

⁴ J a n P a w e ł II, *Kościół wspólnotą ewangelizującą*, „L’Osservatore Romano”, 1993, nr 2(150), s. 17.